

Keywords: robots, automation, robotics, robots TV cameramen, android, mobile production.

Ткаченко Т.П.

к.е.н., доцент НТУУ «КПІ»

Мосьондз О.Б.

студентка ФММ НТУУ «КПІ»

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ

У статті проаналізовано поняття «підприємництво». Окреслено проблеми розвитку підприємництва в Україні та виявлено ряд чинників, які впливають на даний процес негативно та гальмують його розвиток, запропоновано можливі шляхи подолання даної проблеми.

Ключові слова: підприємництво, державна підтримка, державна політика.

Вступ. Підприємництво є головною складовою ринкового господарства та ключовим елементом конкурентного механізму. Розвиток підприємництва виступає матеріальною основою подолання економічної кризи та вирішення соціально-економічних проблем і суперечностей, притаманних перехідній економіці.

Високий рівень розвитку підприємництва дає економіці всі необхідні їй фактори, а саме: гнучкість, структурну перебудову, зростання науково-технічного прогресу, мобілізацію ресурсів населення, зменшує число безробітних та вирішує деякі проблеми пов'язані з соціальним розвитком ринкового господарства. Саме тому, становлення та розвиток підприємництва повинно бути основною стратегічною задачею державної політики нашої країни. Тому актуальність теми не викликає сумнівів.

Проблемами розвитку підприємництва займаються ряд вітчизняних і зарубіжних науковців, зокрема Р. Кантільон, А. Сміт, Ж.–Б. Сей, Й. Шумпетер є основоположниками теорії підприємництва. Початок систематичному дослідженню підприємництва у сучасній вітчизняній літературі поклали ринкові перетворення початку 90–х років. Серед сучасних дослідників особливої уваги заслуговують праці З. Варналія, С. Мочерного, П. Круша, Т. Ткаченко, В. Гейця, Т. Ковальчука, Ю. Ніколенка, В. Черняка, А. Чухна та інших.

Постановка задачі. Термін «підприємництво» вперше ввів у науковий обіг у 18 ст. Р. Кантільон. З тих пір він зазнав значних змін та доповнень. Сьогодні підприємництво розглядається в двох аспектах: економічному і юридичному.

Економічна сутність підприємництва полягає в тому, що це певний вид господарювання, де основним суб'єктом є підприємець, який раціонально

комбінує фактори виробництва, на інноваційній основі та на власний ризик організовує та управляє виробництвом з метою отримання підприємницького доходу.

Юридичний аспект підприємництва представлений визначенням у законодавчій базі, зокрема у Господарському кодексі воно визначається як самостійна, ініціативна, систематична, на власний ризик господарська діяльність, що здійснюється суб'єктами господарювання (підприємцями) з метою досягнення економічних і соціальних результатів та одержання прибутку [1, ст.42].

Виходячи з цих визначень можна зробити висновок, що підприємництво є динамічною системою, тобто такою, що розвивається. А в силу середовища, в якому здійснюється цей процес, воно зазнає значних перешкод, що набувають змісту проблем. Тому завданнями статті є визначення проблем розвитку підприємництва в Україні, виявлення негативних факторів впливу та окреслення можливих шляхів їх подолання, розробка рекомендацій щодо покращення ситуації в цілому в сфері підприємництва.

Результати дослідження. Розвиток підприємництва є дуже важливим для економіки будь-якої країни, а для країни з ринковою економікою – стратегічним завданням. Адже, підприємництво – це сектор ринкової економіки, який забезпечує насиченість ринку товарами та послугами, сприяє здоровій конкуренції, створює новий прошарок «підприємців-власників» [2] і сприяє формуванню середнього класу в суспільстві [3].

На жаль, в Україні існує ряд чинників, які гальмують процес розвитку підприємництва. До них можна віднести:

1. Труднощі при створенні підприємства, як організаційні, так і правові. Вони супроводжують підприємця від моменту реєстрації свого бізнесу до початку діяльності.

2. Обмежені фінансові можливості. Вони проявляються в недоступності кредитних ресурсів для започаткування підприємства, його відновлення чи модернізації. Недосконала система зв'язків з міжнародними фінансовими організаціями по залученню інвестицій. Відсутність приватних благодійних фондів, союзів та асоціацій, які могли б інвестувати підприємства.

3. Відсутність реальної підтримки підприємницького сектору з боку держави. Незважаючи, на прийняті закони та декларації все це має лише декларативний характер, а саме: неоднозначність та наявність суперечливих один одному нормативно-правових актів.

4. Територіальні диспропорції. Велика кількість підприємств розташована переважно довкола промислових центрів. У більш віддалених районах підприємства майже відсутні.

5. Несприятлива податкова політика, важкий тягар оподаткування. Досить важливим питанням є нарахування на заробітну плату. Через високі нарахування підприємці приховують реальні доходи громадян, тим самим працюючи в тіні.

6. Складність використання системи бухгалтерського обліку та бухгалтерської звітності.

7. Несприятлива ситуація з реалізацією товарів та послуг.
8. Слабко розвинена інфраструктура малого підприємництва.
9. Відсутність навичок сучасного спеціалізованого менеджменту, адже не кожен підприємець має достатню кількість економічних знань для правильної організації власного бізнесу.
10. Недосконалість механізму навчання, підготовки і перепідготовки кадрів.
11. Обмеженість інформаційного та консультаційного забезпечення. Ускладнений доступ підприємців до інформації про регуляторні вимоги та наявні ресурси, які можна залучити до свого бізнесу [4].

Перераховані чинники негативно впливають на розвиток підприємництва в цілому по Україні. Тому, головним завданням нашого уряду є створення сприятливого середовища для створення та гідний розвиток нових підприємств.

Першочерговим завданням можна назвати збільшення кількості діючих суб'єктів підприємництва, його позитивна динаміка. Це буде можливим тільки тоді, коли держава буде допомагати формувати стартовий капітал для відкриття підприємства, а також в подальшому забезпечуватиме сприятливі умови для функціонування підприємства. Саме тому, створення системи фінансової підтримки є важливим і невідкладним пріоритетом уряду. Для того, щоб фінансування стало доступнішим, досить розумним було б упорядкувати систему залучення позик [5]. Також важливим є створення системи мікрокредитування, інвестування. Все це допоможе підприємству зайняти гідне конкурентне місце, а також вивести свій бізнес з тіньового сектору. Адже 75% підприємств приховують свої доходи. Також це допоможе в створенні більшої кількості робочих місць [6].

Як було вже зазначено, на розвиток підприємництва також впливає негативна динаміка основних макроекономічних показників в Україні, а саме: складність збуту своєї продукції, низький попит. Це питання можна вирішити формуванням державних замовлень, створенням спеціальних державних установ, що сприятимуть підприємництву, наданні різного роду субсидій та позик.

Також до форм підтримки підприємництва в Україні можна віднести: звільнення від податків, чи податкові пільги; знижки щодо науково-дослідних робіт; прискорена амортизація; знижки по підготовці кадрів в навчальних закладах для підприємницької діяльності та багато іншого. У секторі податків необхідним є: систематизація нормативно-правової бази; усунення недоліків системи оподаткування діяльності суб'єктів підприємництва; зменшення податкового навантаження та податкового тиску. Для подолання перешкод, що гальмують розвиток підприємництва доцільним було б внести зміни до чинного законодавства, систематизувати та гармонізувати його.

Підводячи підсумок, можна сказати, що держава повинна активізувати свою діяльність у сфері правової бази, матеріально-технічної та фінансової

підтримки, розширенні системи інформації та кадрового забезпечення підприємництва.

Висновки. Отже, підприємництво в Україні має досить великий потенціал і перспективи, так як українська економіка визнана ринковою, а в ній основою успіху є приватний бізнес та особиста ініціатива. Поряд з перспективами існує ряд недоліків та перешкод для нормального створення та функціонування підприємства. Ці недоліки охоплюють різні стадії розвитку підприємництва: від створення і протягом всього існування. До них можна віднести: законодавчу, податкову, фінансову, економічну базу. Вони є недосконалими та потребують подальшого перегляду та реорганізації.

В даній статті було визначено основні проблеми розвитку підприємництва та запропоновано шляхи їх вирішення, які могли б значно покращити функціонування підприємництва. До вищезгаданих шляхів відноситься організація допомоги підприємництву та створення сприятливих умов для його функціонування. Все це потребує докорінної перебудови та перегляду державної політики щодо підприємництва та реорганізації сектору економіки.

Перелік посилань

1. Господарський кодекс України (зі змінами і доповненнями), від 16 січня 2003 р. [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://portal.rada.gov.ua/>
2. Варналій З.С. Мале підприємництво: основи теорії і практики: [навч. посібн.] / Варналій З.С – К.: Знання, 2003. – 302с.
3. Ткаченко Т.П., Круш П.В. Розвиток підприємництва та формування середнього класу [Текст]: монографія / Т.П.Ткаченко, П.В.Круш. – К.: НТУУ «КПІ», 2009. – 216с.
4. Розвиток підприємницької діяльності в Україні: [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.br.com.ua/referats/Managment/28687-7.html>
5. Напрямки оздоровлення підприємництва в Україні: [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.academia.org.ua/?p=658>
6. Комарницький І. Проблеми розвитку малого і середнього підприємництва: [навч. посібн.] / Комарницький І. – К.: Академія, 2005. – №4. – С. 50–58.

Ткаченко Т.П.

к.э.н., доцент НТУУ «КПІ»

Мосьондз О.Б.

студентка ФММ НТУУ «КПІ»

ПРОБЛЕМЫ РАЗВИТИЯ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА В УКРАИНЕ

В статье проанализировано понятие «предпринимательство». Выделены проблемы развития предпринимательства в Украине и обнаружено перечень факторов, которые имеют негативное влияние на данный процесс и замедляют его развитие, также предложены возможные пути решения данной проблемы.

Ключевые слова: предпринимательство, государственная поддержка, государственная политика.

Tkachenko T.P.

candidate of economic sciences, assistant professor NTUU «KPI»

Mosiondz O.B.

student FMM NTUU «KPI»

THE PROBLEMS OF DEVELOPMENT OF ENTERPRISE IN UKRAINE

The problems of development of enterprise in Ukraine are described in the article. Basic problems which restrain development of enterprise are outlined, the reference ways of decision of these problems are offered.

Keywords: enterprise, government support, government policy.

Шевчук Н.А.

к.е.н., доцент НТУУ «КПІ»

Фещенко Д.М.

студент ІЕЕ НТУУ «КПІ»

ПИТАННЯ ЯКОСТІ В УПРАВЛІННІ ПРОМИСЛОВИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ

В статті обґрунтовано системний підхід до управління та запропоновані шляхи досягнення високої якості продукції на промислових підприємствах в умовах відкритого ринку, які використовуються країнами Заходу, США, Японії і інших розвинених країнах.

Ключові слова: підприємство, якість, продукція, стандарти, конкуренція, ринок, підхід, система, управління.

Вступ. В умовах відкритості до світового ринку перед вітчизняними підприємствами найгостріше постає проблема реалізації потенціалу конкурентоспроможності. В останні роки вітчизняні промислові підприємства почали розвиватися в умовах ринкового регулювання економіки. У ситуації, що склалася, промислові підприємства мають можливість самостійно приймати рішення по багатьом питанням виробничо-господарської діяльності. Отримавши при цьому ряд ступенів свободи – самостійне визначення цін, формування витрат, регулювання обсягів випуску продукції і її асортименту, підприємства зіткнулися з ризиком неспроможності і банкрутства. Цей ризик пов'язаний в першу чергу з тим, що вітчизняні промислові підприємства не мають відповідних знань і досвіду, щоб розробити стратегію розвитку, сформулювати політику в галузі маркетингу, фінансів, інвестицій. Ці чинники негативно впливають на